

9. SEBEVÝCHOVA A PŘEVÝCHOVA.

Základy pedagogiky

Doc. PhDr. PaedDr. Kamil JANIŠ, CSc.

Co to je výchova?

- **Výchova** – všestranný rozvoj osobnosti
- **Výchova** – specifická lidská činnost
- **Výchova** – záměrné a cílevědomé působení subjektu na objekt

Co ovlivňuje výchovu?

- **změna**: cílů, obsahu, forem a metod
- **podmínky**: ekonomické, sociální, politické, kulturní aj.

Charakter výchovy (shrnutí)

- záměrné a cílevědomé působení
  - všestranné formování osobnosti
    - adaptační (přizpůsobovací) charakter
      - permanentní působení
        - specifická lidská činnost

zásady převýchovy

- pedagogický optimismus
- výchova vlastním příkladem
- pozitivní ovlivňování, realizace volnočasových aktivit
  - povzbuzování a naslouchání
- permanentní zájem o objekt převýchovy (umění naslouchat) atd.

formy převýchovy

- vyučování (edukace)
  - hra
  - sport
  - práce
  - a další

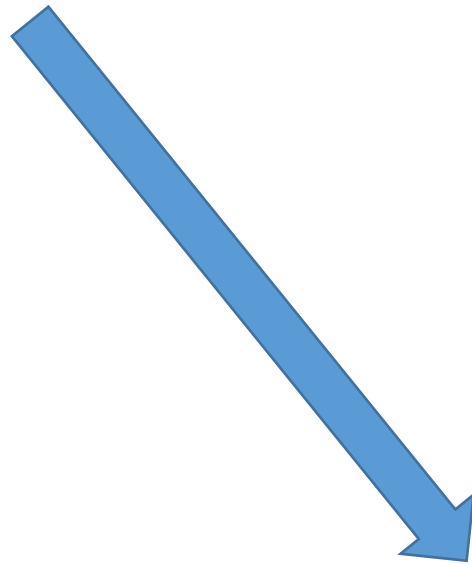
Diagnóza (autodiagnóza)

Autodiagnostické možnosti:

- registrace vlastního jednání
- rozbor vlastního jednání
- pozorování vlastních emocí a afektu
- sebezpozorování fyziologických procesů
- zdrojem informací o subjektu: přátelé

Sebepoznání

Úroveň sebepoznání představuje odraz vlastní sebekoncepce (zahrnuje postoje, hodnoty), kterou jedinec přijal za svou a prostřednictvím které vnímá sám sebe a okolní realitu (svět).

(předpokládá sebepoznání a sebehodnocení)

Sebehodnocení

Sebehodnocení může být verbalizované (na veřejnosti, před třídou – hodnocení vlastních nedostatků – sebekritika)

účinný mechanismus seberegulace

Sebevýchova

Předpokladem k sebevýchově je sebeuvědomování.

Sebeuvědomování – vědomí vlastní existence (chápaní v pojmech já, ego atd.), což je první předpoklad seberegulace.

Sebevýchova má počátek v:
sebepoznání a diagnóze.

Sebevýchova

- Sebevýchova už představuje zralou osobnost.
- Před pubertou – elementární formy a projevy: první sebevýchovné tendence kolem 3. roku věku (začátek uvědomování si vlastního já).
- V pubertě mnohem intenzivnější tendence
- Adolescence – dotváření základních předpokladů pro sebevýchovu.
- Škola nemůže připravit jedince na všechny požadavky života, ale může motivovat k sebevýchově. Jde o proces dlouhodobý a celoživotní (!!!)